

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

ROK ZAŁOŻENIA 1364

OTWARTY DOSTĘP DO PUBLIKACJI NAUKOWYCH

dr Leszek Szafrański

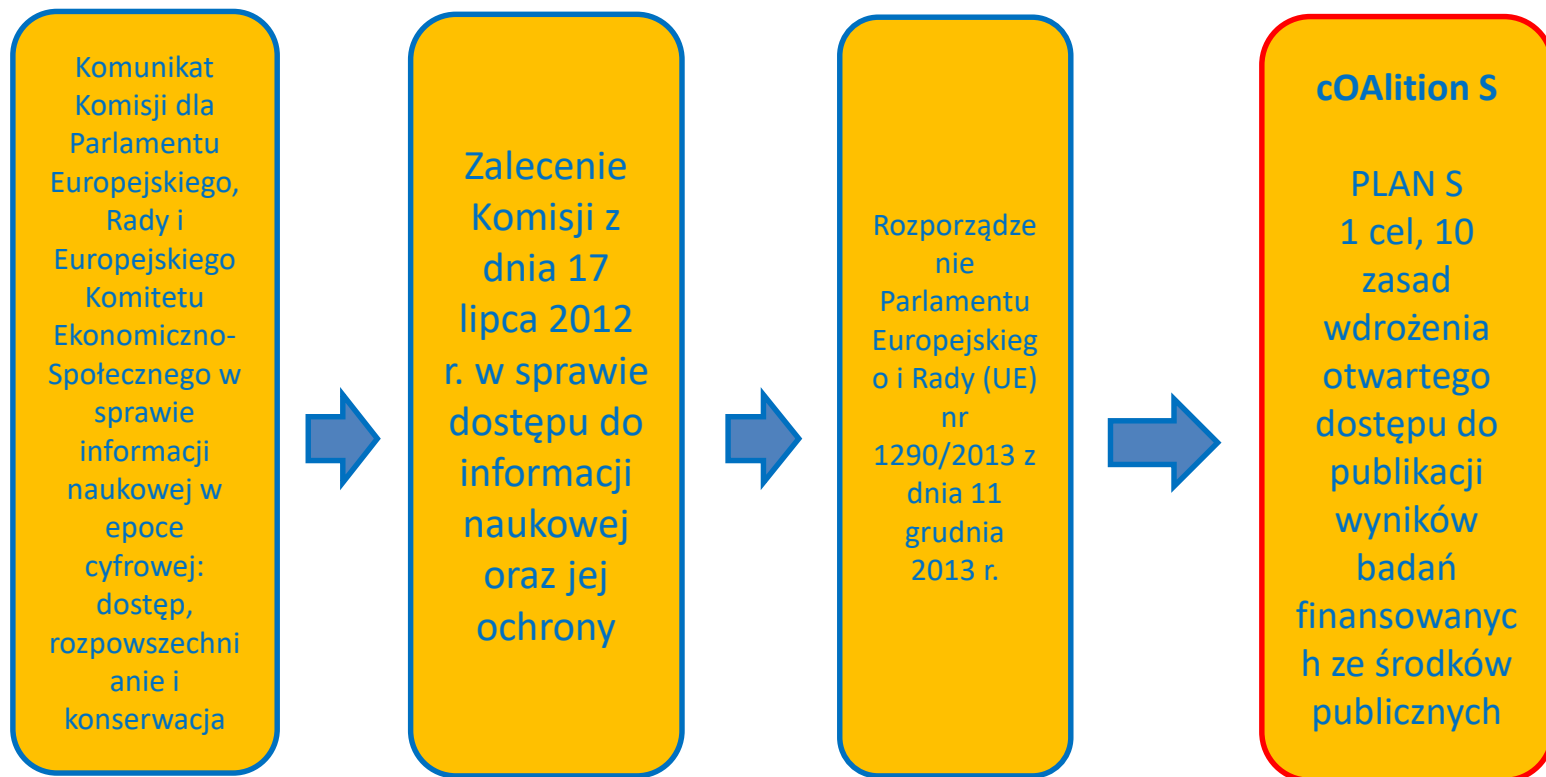
UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Biblioteka Jagiellońska

OTWARTA NAUKA W EUROPIE

Open Access w Unii Europejskiej – wybrane akty prawne

2007

2012

2013

04.09.2018

PLAN S - 1 CEL + 10 ZASAD

„Ze skutkiem od 2021 r. Wszystkie publikacje naukowe dotyczące wyników badań finansowanych z dotacji publicznych lub prywatnych udzielane przez krajowe, regionalne i międzynarodowe rady badawcze i instytucje finansujące muszą być publikowane w czasopiśmie o otwartym dostępie, na platformach otwartego dostępu lub udostępniane natychmiast poprzez repozytoria Open Access bez embarga.”*

Zachęta deponowania wszystkich publikacji w repozytoriach niezależnie od wybranej ścieżki wydawniczej

PLAN S - 1 CEL + 10 ZASAD

1. Publikowanie na licencjach Creative Commons (zalecana CC BY) natychmiast po wydaniu, autorzy zachowują prawa autorskie majątkowe do swoich publikacji;
2. Instytucje finansujące badania opracują wymagania dla czasopism, platform i repozytoriów Open Access (OA);
3. Zachęty do tworzenia platform i czasopism Open Access;
4. W określonych przypadkach opłaty za publikowanie w OA finansowane będą przez instytucje badawcze i fundatorów badań;
5. Opłaty za publikowanie w OA nie powinny być zawyżone;

PLAN S - 1 CEL + 10 ZASAD

6. Zachęta dla rządów, instytucji naukowych, bibliotek do tworzenia polityk opartych na OA;
7. Zasady dotyczą wszystkich wydawanych publikacji, jednak proces otwartego dostępu do monografii i rozdziałów z monografii będzie bardziej złożony i dłuższy;
8. Hybrydowy model publikowania nie jest popierany, jedynie w przypadku zawierania umów transformacyjnych jest to możliwe i wtedy może być wsparte finansowo przez instytucje finansujące badania;
9. Proces transformacji będzie kontrolowany;
10. Instytucje finansujące badania będą obiektywne w przyznawaniu środków na badania.

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Biblioteka Jagiellońska

UMOWY TRANSFORMACYJNE

Umowy transformacyjne (ang.: transformative agreements) – umowy zawierane przez konsorcja krajowe, instytucje naukowe, biblioteki z wydawcami, których głównym celem jest przekształcenie obowiązującego do tej pory modelu opłat za dostęp do publikacji, na model oparty na darmowym dostępie dla każdego użytkownika. Wydawcy finansowani byłiby za faktycznie wykonaną pracę. W tego typu umowach należy unikać podwójnego finansowania.*

Efficiency and Standards for Article Charges (ESAC) na swojej stronie internetowej prowadzi pełnotekstowy rejestr umów transformacyjnych: <https://esac-initiative.org/about/transformative-agreements/share>

*Transformative agreements [online]. ESAC. [Dostęp: 28.08.2019]. Dostępny w: <https://esac-initiative.org/about/transformative-agreements>.

** Register Transformative Agreements. ESAC. [Dostęp: 28.08.2019]. Dostępny w: <https://esac-initiative.org/about/transformative-agreements/share>

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Biblioteka Jagiellońska

UMOWY TRANSFORMACYJNE W POLSCE

Umowa z wydawnictwem Elsevier

31 maja 2019 r. na trzy lata została podpisana umowa licencyjna z firmą Elsevier, w której jedną z dodatkowych opcji jest sfinansowana w ramach porozumienia możliwość opublikowania w otwartym dostępie 3000 artykułów w czasopismach hybrydowych i gold open access Elsevier oraz prawo do archiwizacji publikacji w trakcie i po zakończeniu obowiązywania licencji. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego powołało do tego zadania Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego (ICM UW), którego obowiązkiem jest podpisywanie licencji zgodnych z Planem S i światowymi rozwiązaniami w tym zakresie.*

* Licencje Wirtualnej Biblioteki Nauki w roku 2019: Elsevier (licencja krajowa) [online]. Warszawa: Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytet Warszawski, 2019. [Dostęp: 07.06.2019]. Dostępny w: <https://wbn.icm.edu.pl/licencje/?fbclid=IwAR3ljgMPa1edUe1Wq5tm9JDD4Oc-r0lgTW8Ds1RmDzRPfthmY7h6l2SgldU#elsevier>; GROCHOWSKI, P. Seminarium WBN: Część 1: Dotychczasowy rozwój WBN, nowe modele licencyjne związane z planem S, implementacja licencji Springer Compact. ICM Uniwersytet Warszawski, s. 35. Dokument nieopublikowany.

Umowa z wydawnictwem Springer

W ramach konsorcjum krajowego od 2010 r. finansowany jest krajowy program publikowania otwartego Springer Open Choice dla polskich autorów.

„Program umożliwia autorom afiliowanym w polskich instytucjach akademickich publikowanie artykułów otwartych na licencji CC BY w czasopismach hybrydowych Springer.”*

* Licencje Wirtualnej Biblioteki Nauki w roku 2019: Program publikowania otwartego Springer [online]. Warszawa: Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytet Warszawski, 2019. [Dostęp: 07.06.2019]. Dostępny w: https://wbn.icm.edu.pl/licencje/?fbclid=IwAR3ljgMPa1edUe1Wq5tm9JDD4Oc-r0lgTW8Ds1RmDzRPfthmY7h6l2SgldU#springer_oa

Umowa z czasopismem Science

Czasopismo open access Science Advances

„Umowa na licencję krajową Science 2019-2021 zawarta pomiędzy wydawcą i ICM obejmuje dodatkowo 90% zniżkę dla opłat za publikację (Article Processing Charge) w czasopiśmie Science Advances dla maksymalnie 10 artykułów z Polski w każdym roku.”*

* Licencje Wirtualnej Biblioteki Nauki w roku 2019: Nature i Science (licencje krajowe) [online]. Warszawa: Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytet Warszawski, 2019. [Dostęp: 07.06.2019]. Dostępny w: https://wbn.icm.edu.pl/licencje/?fbclid=IwAR3ljgMPa1edUe1Wq5tm9JDD4Oc-r0lgTW8Ds1RmDzRPfthmY7h6l2SgldU#nature_science

Sponsoring Consortium for Open Access Publishing in Particle Physics (SCOAP3)

Konsorcjum koordynowane przez CERN finansuje publikacje w otwartym dostępie w 10 czasopismach (3 czasopisma APS, 2 czasopisma Springer, 2 czasopisma Elsevier, 1 czasopismo IOP, 1 czasopismo OUP i 1 czasopismo **Uniwersytetu Jagiellońskiego**) z zakresu fizyki cząstek.

Naukowcy publikujący w czasopismach finansowanych przez SCOAP3 nie ponoszą żadnych opłat za publikowanie w otwartym dostępie*

* Licencje Wirtualnej Biblioteki Nauki w roku 2019: SCOAP3 [online]. Warszawa: Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytet Warszawski, 2019. [Dostęp: 07.06.2019]. Dostępny w: <https://wbn.icm.edu.pl/licencje/?fbclid=IwAR3IjgMPa1edUe1Wq5tm9JDD4Oc-r0lgTW8Ds1RmDzRPfthmY7h6l2SgldU#scoap3>

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Biblioteka Jagiellońska

OTWARTY DOSTĘP NA UNIWERSYTECIE JAGIELLOŃSKIM

W przygotowaniu...

- Zarządzenie dotyczące publikowania rozpraw doktorskich w otwartym dostępie;
- Zarządzenie dotyczące Polityki otwartego dostępu do publikacji i danych badawczych pracowników i doktorantów UJ;
- Zarządzenie o powołaniu Pełnomocnika Rektora ds. Otwartego Dostępu;
- Zwiększenie dostępności publikacji w RUJ (przetworzenie tekstu do pliku edytowalnego, rozszerzenie API dostępnego dla ludzi i maszyn);
- **Szkolenia dotyczące otwartego dostępu, otwartych danych, planów zarządzania danymi – na Wydziałach UJ;**
- Podpisywanie umów z wydawcami naukowymi.

Dziękuję za uwagę

dr Leszek Szafrński

l.szafranski@uj.edu.pl

OPEN ACCESS WEEK 2019

Open for Whom?
Equity in Open
Knowledge

